

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten
103 33 Stockholm
u.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet SOU 2021:83 Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter (Dnr U2021/04368)

Marie Cederschiöld högskola (MCHS), Röda Korsets Högskola (RKH) och Sophiahemmet Högskola (SHH) har beretts möjligheten att lämna synpunkter på remissen *Belastningsregisterkontroll och avskiljande av studenter* (SOU 2021:83). Såsom enskilda utbildningsanordnare omfattas inte MCHS, RKH och SHH av kommittédirektivet från regeringen. Däremot påverkas enskilda utbildningsanordnare samt studenter och sökande till våra vårdutbildningar i allra högsta grad av reformförslaget. MCHS, RKH och SHH har därför valt att lämna in ett gemensamt remissvar gällande betänkandes förslag om att enskilda utbildningsanordnare ska exkluderas från belastningsregisterkontroll vid antagning.

Brister i utformandet av kommittédirektivet

Av kommittédirektivet framgår att en särskild utredare ska se över regleringen om avskiljande av studenter inom statliga universitet och högskolor och ta ställning till om utökade möjligheter till belastningsregisterkontroll inför antagning bör införas. Utredningens författningsförslag omfattar därmed endast statliga lärosäten. MCHS, RKH och SHH är mycket kritiska till att enskilda utbildningsanordnare exkluderas redan i kommittédirektivet. Vi utbildar sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor och barnmorskor som leder till statligt reglerade yrkesexamina som omfattas av reformförslaget. Tillsammans antar och utbildar våra tre högskolor ca 67 procent av alla sjuksköterskestudenter inom Region Stockholm och antar varje termin ca 12 procent av alla sjuksköterskestudenter i Sverige.

Belastningsregisterkontroll vid antagning till vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar

I utredningen identifieras två tungt vägande skäl för att införa belastningsregisterkontroll som krav för att bli antagen till vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar, dels skyddsintresset för utsatta personer, dels bevarandet av allmänhetens förtroende för hälso- och sjukvården. MCHS, RKH och SHH delar utredningens slutsats att det finns tillräckligt tungt vägande skäl att införa kontroll inför antagning till vissa utbildningar och att dessa skäl väger tyngre än den enskilde sökandes integritet. MCHS, RKH och SHH ställer sig därmed bakom betänkandet som innebär att en förutsättning för att bli antagen till vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar, är att den sökande inte förekommer i belastningsregister avseende vissa brott, brott som i förlängningen är ett hinder för att erhålla yrkeslegitimation.

I utredningen konstateras att enskilda utbildningsanordnare inte omfattas av lagändringsförslaget och att detta kan leda till vissa konsekvenser. Samtidigt lämnas förslag att enskilda utbildningsanordnare ska förhindras att ta del av belastningsregisterkontrollen vid antagning till berörda utbildningar. Om utredningens förslag antas kommer det att innebära att två tredjedelar av samtliga antagna studenter på sjuksköterskeutbildningarna i Region Stockholm inte får/kan kontrolleras i belastningsregistret före antagning. Att enskilda utbildningsanordnare inte omfattas av lagförslaget urholkar således syftet med utredningens reformförslag, dvs att utestänga personer som dömts för vissa allvarliga brott, från utbildningar till legitimationsgrundande yrken inom hälso- och sjukvården. Konsekvensen blir att enskilda utbildningsanordnare exklusivt riskerar att utbilda personer som på grund av grova brott utestängs från motsvarande utbildningar vid statliga lärosäten.

Antagningsprocessen till högskolan – brist på rättssäkerhet och förutsägbarhet för sökande

MCHS, RKH och SHH vill även belysa vilka konsekvenser för antagningsprocessen som ett utslutande av enskilda utbildningsanordnare av belastningsregisterkontrollen skulle innebära.

Av utredningsförslaget framgår att nuvarande ordning inte är tillfredsställande, bland annat då det inte på ett rimligt sätt tillgodoser enskilda studenters krav på förutsägbarhet. En student kan idag antas till en högskoleutbildning trots att hen på grund av uppgifter i belastningsregistret inte kommer att kunna erhålla legitimation eller anställning inom yrket, eller i vissa fall ens fullfölja utbildningen. Av utredningen framkommer vidare att den nuvarande regleringen bidrar till oönskade konsekvenser för andra behöriga sökande som kan få avstå en studieplats till förmån för någon som saknar reell möjlighet att fullfölja utbildningen eller erhålla legitimation eller anställning inom det yrke som utbildningen ska leda till.

MCHS, RKH och SHH konstaterar att nuvarande brister som utredningen avsåg att avhjälpa med förslaget i betänkandet kvarstår för en stor andel sökande till och antagna studenter på berörda utbildningar. Sökande till universitet och högskolor söker oftast parallellt till hälso- och sjukvårdsutbildningar på flera lärosäten. Om en sökande anger ett statligt lärosäte som förstahandsval och en enskild utbildningsanordnare som andrahandsval, och den sökande förekommer i belastningsregistret, innebär det att hen stryks från sitt förstahandsval och därefter kan antas till sitt andrahandsval, som är en enskild utbildningsanordnare. Detta får som konsekvens att enskilda utbildningsanordnare inte enbart riskerar att få ett ökat antal förstahandssökande som förekommer i belastningsregistret, utan också att sökande "förflyttas" från statliga lärosäten, där de inte kommer in, till enskilda utbildningsanordnare som inte kan/får kontrollera sökande i belastningsregistret inför antagning. Dessutom kommer förslaget att leda till att andra behöriga sökande till våra högskolor, får avstå utbildningsplatser till förmån för sökande som saknar reell möjlighet att erhålla legitimation eller anställning inom det yrke som utbildningen ska leda till, då de förekommer i belastningsregistret. Detta är ett resursslöseri, både för de enskilda studenterna som drabbas och för samhället i stort.

Som tydligt framgått av yttrandet anser MCHS, RKH och SHH att reformförslaget kommer att leda till en allvarlig brist i det samlade antagningssystemet med konsekvenser inte bara för oss som enskilda utbildningsanordnare och våra studenter, utan även för hälso- och sjukvården.

Stockholm, den 3 februari 2022,

Roger Klinth
Rektor
Marie Cederschiöld högskola

Susanne Georgsson
Rektor
Röda Korsets Högskola

Johanna Adami
Rektor
Sophiahemmet Högskola

